

เทศน์เช้า วันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เด็กเขาไม่รู้เรื่องหรือ เด็กมันไร้เดียงสา แต่ธรรมะนี่นะไม่ใช่ไร้เดียงสา ธรรมะนี่สติ เพราะความไร้เดียงสาเป็นเรื่องของโลก ไร้เดียงสาเด็กๆ มันน่ารักมาก ผู้ใหญ่ไร้เดียงสาไม่ได้ ผู้ใหญ่ไร้เดียงสาจะอยู่กับโลกเขาอย่างไร?

การประพฤติปฏิบัติตั้งแต่เริ่มต้นขึ้นมา โลกนอก โลกใน นี่ธรรมะคุ้มครองโลก ถ้าคุ้มครองโลก เห็นไหม การเสียดละ การเผื่อแผ่กัน การเผื่อแผ่กันมันเป็นเรื่องของโลกๆ เรื่องของโลกนะ ถ้าโลกมีความมั่นคง เราก็มีความสุขไปด้วย นั่นเรื่องของโลกนะ แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนเรื่องโลกใน โลกในคือโลกทัศน์ โลกในคือความคิด โลกในคือความทุกข์ ทุกข์ของเราะ ไม่มีใครช่วยเหลือเจือจานได้หรือ

อยู่อาศัยโลกนี้อาศัยด้วยปัจจัยเครื่องอาศัย รัฐบาลทุกรัฐบาลนะต้องการให้ประชาชนอยู่ร่วมเย็นเป็นสุข ความอยู่ร่วมเย็นเป็นสุขนะ รัฐสวัสดิการของสวีเดน การฆ่าตัวตายสถิติ ๓ เปอร์เซนต์ สูงสุดที่ในโลก การเป็นอยู่ของเขารัฐสวัสดิการ เขาจะมีความคุ้มครอง ประชาชนจะมีที่อยู่อาศัยทั้งหมดเลย แต่หัวใจใครไปดูแลเขา หัวใจมันเดือดร้อนนะ แต่ของเรานี้ปากกัดตีนถีบ แต่มันมีเสรีภาพ มันมีความพอใจ มันเรื่องของกรรม กรรมมันเกิดขึ้นมากับเรา

เราเกิดขึ้นมา เห็นไหม เกิดมาในครอบครัวในตระกูลอันมั่งคั่ง เกิดมาในตระกูลอันทุกข์จนเจ็บใจ ทุกข์จนเจ็บใจเรื่องของโลกนะ แต่หัวใจมันกว้างขวาง หัวใจมันใหญ่โตใจ ถ้าหัวใจมันใหญ่โตนะ ในครอบครัวมีความสุข ถ้าในครอบครัวมีความสุข ยิ้มแย้มแจ่มใส ความยิ้มแย้มแจ่มใส ทุกข์จนเจ็บใจแต่มันอบอุ่น แต่ถ้ามันมีศรีสุขแล้วมันไม่อบอุ่น เห็นไหม ความอบอุ่น ความยิ้มแย้มแจ่มใสในครอบครัว นี่คือบุญ บุญขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคือความร่วมเย็นเป็นสุขในครอบครัว ไม่ใช่เรื่องวัตถุ

เรื่องวัตถุนะ คุณดูรัฐบาลที่เขาเอามาเจือจานกันมันถึงไหม? มันเป็นการเล่นลิเก เป็นการเล่นละครกันนะ โลกนี้มีแต่ความตบตา โลกเป็นเรื่องอย่างนั้นแหละ เรื่องโลกคือเรื่องสมมุติ

เรื่องโลกคือเรื่องการเอาเรียดเอาเปรียบกันตลอดเวลา โลกนอก โลกใน โลกนอกเราเกิดมานี้เกิดมาในสังคัมของพุทธศาสนา สยามเมืองยิ้มๆ เพราะยิ้มมันออกมาจากใจ ใจนะ พอใจมันเข้าถึงธรรมไง ธรรมะนี่เข้าถึงหัวใจนะ ศาสนาพุทธเราเข้าถึงหัวใจ แต่ในลัทธิต่างๆ เขาให้อ่อนวอนขอเอาจากพระเจ้า อ่อนวอนขอเอาจากข้างนอก

เราคือพระเจ้านะ จิตเรานี้คือพระเจ้า เพราะถ้าเราตายไปไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม เป็นพระเจ้าใหม่? พระเจ้าคือพระอินทร์ไง พระเจ้าคือหมุนเวียน เวียนตายเวียนเกิด เราเป็นพระเจ้า มนุสสศิริจกานโน มนุษย์สัตว์ มนุษย์เทวดา มนุษย์นะ แม้แต่เป็นมนุษย์มันก็เป็นพระเจ้าได้แล้ว เป็นผู้เผื่อแผ่ เป็นผู้เจือจาน เป็นผู้อุปัฏฐาก มันเป็นพระเจ้า เห็นไหม นี่เวลาเทวดามาถามว่า

“พระอินทร์มีไหม? เทวดามีไหม?”

พระพุทธเจ้าว่า “เธออย่าถามว่าพระอินทร์มีหรือเปล่า วิธีเป็นพระอินทร์ยังรู้เลย”

คูสิเราทำสาธารณะประโยชน์ แหล่งน้ำ ถนนหนทาง ที่พักริมทางนี่เพราะอะไร? เพราะเขามาใช้ประโยชน์กับเราไง เขาทำประโยชน์ เห็นไหม ประโยชน์กับโลกนี้ อามิส สิ่งที่สละทานกันนี้เป็นอามิส นี่โลกนอกมีการเจือจานกัน มีการเสียสละกัน มีการเผื่อแผ่กัน นี่โลกนอก ถ้าโลกนอกมีการเจือจาน มีการเผื่อแผ่กันมันจะมีความสุขสมบูรณ์นะ ถ้าโลกใน โลกในเป็นหน้าที่ของเรา มีสติสัมปชัญญะไหม? ถ้ามีสติสัมปชัญญะเราจะยับยั้งความคิดเรา

ความคิดที่มันคิดออกไป มันคิดออกไปโดยค้นหาความทะยานอยาก ค้นหาความทะยานอยากมันมีกิเลสเจือไปด้วย แต่ถ้าเป็นหน้าที่ หน้าที่ เห็นไหม ธรรมชาติของมันต้องคิด พลังงานมันต้องส่งออกหมด พลังงานเป็นความร้อนทั้งหมด ในความคิดมันมีอยู่เราจะยับยั้งมันไม่ได้หรอก แต่เอาความคิดมาเป็นแงบวก ถ้าความคิดเป็นแงบลบคิดแล้วมันก็ทุกข์จนเจ็บใจ ทุกข์แล้วคิดแล้วนะมันจนตรอกใจ

ทุกข์จนเจ็บใจเพราะความคิด แต่มันไม่ทุกข์จนเจ็บใจเพราะคิดแล้วมันเบิกบาน คิดแล้วมันมีทางออก คิดแล้วมีความชุ่มชื้น ความชุ่มชื้นมันเป็นมรรคไง มรรคคืออะไร? มรรคคือสิ่งที่คิด คิดแล้วมันพอใจ คิดแล้วมันมีความสุขของมัน ความสุขนะ แต่มันไม่เป็นความสุข ถ้าความสุขด้วยกิเลส ความสุขมันบอกว่าเอาเรียดเอาเปรียบเขา ทำตามอำเภอใจของตัวมันจะเป็น

ความสุขใจ ทำตามความพอใจของตัวเองไม่เป็นความสุขหรือ เพราะอะไร? เพราะมันเหยียบย่ำตัวเองก่อน เห็นไหม เหยียบย่ำตัวเองที่ไหน? เพราะมันทำลายเราก่อนแล้วค่อยทำลายคนอื่นนะ

ความคิดที่ทำลายตนเองก่อน มันทำลายเราเพราะเราเบียดเบียน นี่มันเบียดเบียนเราก่อน เพราะมันคิดกับเราก่อน คูสิเวลาคนโกรธ คนมีอารมณ์โกรธขึ้นมา เลือดมันจะสูบฉีดแรงมาก เห็นไหม มันทำลายเราก่อน มันทำลายเรา เราารู้สึก เราคิดดีคิดชั่วเรารู้สึก เรารู้สึกก่อน มันทำลายเราก่อน แต่ แต่ไม่มีสติยับยั้ง ไม่มีสติสัมปชัญญะเราก็กิดตามมันไป เห็นไหม นี่กิเลสมันขับออกไปอย่างนี้ นี่โลกใน

ถ้าโลกใน โลกในมันสะอาดนะ ผู้นำที่ดี คนที่ฉลาด คนที่มีปฏิภาณที่ดีแล้วเป็นสัมมาทิฐิ เป็นสิ่งที่ช่วยเหลือเจือจาน โลกจะร่มเย็นเป็นสุขมาก ผู้นำที่เลว ความคิดที่เอาเปรียบเขา ความคิดที่เหยียบย่ำเขา นี่หลอกลวงเขา สิ่งนี้เป็นสิ่งที่เลว ผู้ที่ฉลาดนะ แล้วกิเลสตัดหาความทะยานอยากมันจะกว้านเอาประโยชน์ของมันคนเดียว เห็นไหม แต่ถ้าผู้ฉลาดแล้วเป็นคนดี

คนดีคืออะไร? คนดีคือความคิดที่บวกใจ ความคิดดี ทำสิ่งที่ดี พระโพธิสัตว์ เห็นไหม พระเวสสันดรนี่สละหมดเลย สละราชสมบัติ สละทุกอย่าง อย่างนะ สละจนบริษัทบริวารทนมไม่ได้ ไล่ออกจากราชวังไป ชูชกยังตามไปขอลูกนะ ตามไปขอลูกอีก สละจนหมดขนาดนั้น แล้วสละอย่างนี้สละเพื่อใคร? สละจนโลกเขารับกันไม่ได้แน่ แต่การเสียสละอย่างนี้เสียสละแบบผู้มีสติ ใจ เสียสละในแง่บวกใจ

เสียสละเพราะอะไร? เสียสละเพราะโพธิญาณ ของที่สงวนรักษาที่สุดคือคู่ครองนะ นางมัทรีเทวดามาขอให้ คู่ครองนี้สงวนรักษามาก ถ้าคู่ครองที่มีความผูกพันที่รักใคร่กันมาก มันเจ็บปวดหัวใจใจ เห็นไหม โลกใน สละวัตถุ สละคู่ครอง คู่ครองก็วัตถุนะ รูปนอก หลงกับชายเรื่องนอก แต่หัวใจที่เจ็บปวด หัวใจที่เจ็บปวดเพราะเรารักเรานอมของเรา แล้วเราเสียสละของเราออกไป

สิ่งที่เสียสละที่สงวนที่สุด เรารักที่สุด เห็นไหม องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์ต้องเสียสละตรงนี้ ถ้าเสียสละตรงนี้ออกไป จะตรัสรู้เองเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสียสละมาตลอด แต่เสียสละแบบคนมีสติสัมปชัญญะ เสียสละแบบหวงแหน หวงแหนรักมากแล้วเสียสละออกไป ไม่ใช่เสียสละแบบไม่ต้องการแล้วผลักใส่ การที่เราไม่เข้าใจแล้วไม่มีความผลักใส่ เห็นไหม

ถ้าคิดในแง่บวก นี่โลกภายใน ถ้าโลกภายในมันเป็นสมบูรณ์ของเรา นี่ธรรมชาติคุ้มครองโลก คุ้มครองจากข้างนอก คุ้มครองจากข้างใน คุ้มครองจากข้างนอกก็เป็นพิธีกรรม เป็นสิ่งต่างๆ เป็นวัฒนธรรมเพื่อจะให้เราเข้ามาถึงโลกใน ถ้าถึงโลกในได้นะ เพราะโลกในมันรู้แจ้ง โลกนอกไม่รู้แจ้งไม่ได้ โลกนอกมันเป็นสมมุติ มันเป็นอนิจจัง มันแปรสภาพตลอดเวลา แต่โลกในมันไม่เคยตาย จิตนี้ไม่เคยตายแล้วแปรสภาพตลอดนะ มันเปลี่ยนแปลงตลอด

มันเปลี่ยนแปลง มันไม่เคยบอบสลาย แต่มันเปลี่ยนสถานะเป็นมิติ เกิดเป็นคนนั้นๆ เกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหม มันเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา แล้วเราได้สร้างบุญญาธิการ พระโพธิสัตว์สร้างบุญญาธิการอย่างนี้ พระโพธิสัตว์ได้สละอย่างนี้ มันก็สะสมลงที่ใจ สะสมลงที่ใจ เห็นไหม แล้วถ้ามันเปลี่ยนแปลงให้เป็นแง่บวก คุณติคุณทวดที่สุดโต่งทั้ง ๒ ฝ่าย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ดีที่สุดโต่ง เทวทวดก็เลวสุดโต่ง

ความสุดโต่ง สุดโต่งก็ต้องสร้างบารมีมา เป็นพระเวสสันดรก็เป็นชุกเข้ามาขอกันหาชาติ ขณะที่เกิดมาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ไปเกิดเป็นเทวทวด เกิดมาเป็นญาตินะ เทวทวดกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นลูกพี่ลูกน้องกัน เพราะพระเจ้าสุทโธทนะกับพระสุปปพุทธะเป็นพี่ชายน้องชายกัน นี่มันเกิดมาสัมพันธ์กันมา เห็นไหม สุดโต่งๆ แต่เวลามันคิดสิ่งที่สุดโต่งมันสร้างพลังงาน

พลังงานเฉยๆ นะ พลังงานคือคุณงามความดี แต่ปัญญา ปัญญาที่คิดแง่บวกแง่ลบไปสุดโต่งไปทั้ง ๒ ฝ่าย แต่ความสำนึกเทวทวดยังสำนึกนะ วันสุดท้ายก่อนจะสิ้นชีวิตนี้สำนึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะไปขอขมาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม ให้พระหามแคร่ไป ลงมาเพื่อจะล้างตัวเองให้สะอาด จะเข้าไปขอขมาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่ธรรมีสืบเพราะสร้างกรรมชั่วไว้มาก

ทำชั่ว ทำลายสงฆ์ ทำลายทุกอย่างเลย ทำลายเพราะอำนาจ ทำลายทุกอย่าง อยากมีสถานะ นี่ธรรมีสืบไป สืบไปเหลือแต่แค่ขากรไรกร เหลือแค่หัว เอาสิ่งที่เป็นกระดูกขากรไรกรถวายองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่สำนึก สำนึกแล้ว ความสำนึก ความรู้สึกตัว เห็นไหม นี่โลกทัศน์ใน ถ้าโลกทัศน์ได้สำนึก ถ้าไม่ได้สำนึกนะจะตกนรกอเวจี แล้วไม่ได้ย้อนกลับมาเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า เพราะความสำนึก เพราะสร้างบุญ

นี่สุดโต่ง สุดโต่งกัน ฉลาดมาก ฉลาดโดยกิเลส ฉลาดโดยเอารัดเอาเปรียบ ฉลาดมากกับการเสียดสี เห็นไหม ความฉลาด การกระทำ ความฉลาดนี้เป็นพลังงาน แต่ความคิด ความเห็น ความสำนึก เวลาสำนึกขึ้นมาเนี่ยถวายขากรรมไกรให้กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์เลย

“พระเทวทัตจะได้มาตรัสรู้เป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า”

นี่ความสำนึกของเรา โลกทัศน์ภายในถ้ามันเปลี่ยนแปลงขึ้นมา นี่เวลาเราประพฤติปฏิบัติกันก็ตรงนี้ไง เวลาเราประพฤติปฏิบัติ เห็นไหม เราเริ่มต้นจากการเสียดสีทาน การเสียดสีทานคือการเตรียมความพร้อมของใจ สิ่งที่เป็นการเตรียมความพร้อมของใจนะ ทาน ศีล ภาวนา ถ้ามีทาน ศีล ภาวนาของเราขึ้นมา เราจะมาเปลี่ยนแปลงของเรา

นี่ธรรมชาติของโลกลูก ค้อมครองโลกของเราเนาะ ถ้าโลกของเรา เราไม่ได้ค้อมครองเนะมันจะเปลี่ยนไป มันจะเวียนไป มันจะหมุนไป มันจะเปลี่ยนแปลงสภาพของมันไป มันจะเกิดมันจะตายไปตลอดนะ โลกนอกรัฐบาลเขาดูแล โลกนอกนี้รัฐบาลต่างๆ เขาดูแลกัน นี่มันเป็นอุตสาหกรรมกรรม ธรรมชาติของโลกลูก ถ้ารัฐบาลเป็นธรรมเขาจะส่งเสริม เขาจะทำให้สังคมนี้ร่วมเย็นเป็นสุข สังคมมีความร่วมเย็นเป็นสุขเราก็มีโอกาสได้ประพฤติปฏิบัติ

เราเกิดมาในประเทศอันสมควร ดูประเทศรอบข้างเมืองไทยสิ ความสงบเรียบร้อยของประเทศชาติของเขา กับความสงบเรียบร้อยในเมืองไทย มองตรงนี้สิ มองตรงนี้ว่าบุญกุศลนี้เราเกิดในประเทศ สิ่งที่เป็นชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สิ่งที่เป็นคุณธรรม นี่เวลาพระมหากษัตริย์เห็นไหม

“เราจะปกครองแผ่นดินโดยธรรม”

โดยธรรมนี้โดยความถูกต้อง โดยความถูกต้องนะไม่ให้เอารัดเอาเปรียบกัน กฎหมายก็บัญญัติมา แต่คนมันมีสุดโต่ง ๒ ฝ่าย ชั่วก็ชั่วสุดโต่ง ดีก็ดีสุดโต่ง ความสุดโต่งของสังคม แล้วเราเอาสิ่งนั้นมาเป็นเป้าหมายของเรา ชีวิตเราจะไปกับเขาเนาะ ถ้าชีวิตเรา นี่สุดโต่งของโลก เราเกิดมาเราพบสภาวะแบบนี้เรามีบุญกุศลแล้ว ดูความสงบเรียบร้อยของประเทศชาติ แล้วเรามีโอกาสได้ประพฤติปฏิบัติ เห็นไหม แล้วความสุดโต่งในหัวใจ ที่มันคิดน้อยเนื้อต่ำใจในการประพฤติปฏิบัติ สักแต่ว่าทำ

สักแต่ว่าจะว่าประพฤติปฏิบัติ ทำกันประพฤติปฏิบัติ นั่งสมาธิภาวนานี้สักแต่ว่า ไม่มีสติสัมปชัญญะ พอมีสติสัมปชัญญะขึ้นมาทีไรนี่เป็นอรรถกถาโยค ต้องปล่อยสบายๆ กิเลสหลอกทั้งนั้น มันจะปล่อยสบายๆ ได้อย่างไร? เด็กนี่ไม่ให้มันมีการศึกษา เด็กนี่ปล่อยให้มันโตขึ้นมาแล้วไม่มีการศึกษาเลย มันจะประกอบอาชีพของมันได้ไหม?

จิตก็เหมือนกัน ให้มันสบายๆ นี่กิเลสครอบหุ้มมันอยู่ มันจะประพฤติปฏิบัติได้อย่างไร? มันต้องมีสติไปดูแลรักษามันสิ ยับยั้งมันให้ได้ ยับยั้งความคิดให้ได้ การยับยั้งความคิดขึ้นมา มันจะกลับไปฐานที่ตั้งของมันคือตัวจิต ความคิดไม่ใช่จิต ความคิดถ้ามันเป็นจิตนะ เวลาเราไม่คิดเราต้องตายแล้ว เรานั่งอย่างนี้ไม่ได้หรอก

ที่เรานั่งกันอยู่นี้เพราะมันมีจิตนะ มันมีพลังงาน พลังงานคือหัวใจ มันยังหายใจเข้าหายใจออกอยู่นี้มันยังไม่ตาย มันมีพลังงานอยู่ เห็นไหม แต่ความคิดมันเกิดจากใจ พอความคิดเกิดจากใจ แล้วความคิดนี้ แล้วกิเลสมันนอนเนื่องมา แต่เวลามรรคญาณ ความสะอาดของธรรมะที่เราว่าพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แก้วสารพัดนึก เราพยายามรื้อค้นขึ้นมาในหัวใจของเรา

ธรรมมันเกิดมาจากไหน? เวลากิเลสมันเกิด กิเลสมันเกิดมาจากไหนล่ะ? กิเลสมันเกิดมาจากใจ ธรรมะเกิดมาจากไหนล่ะ? ธรรมะเกิดมาจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะธรรมะของเรามันมีกิเลสแฝงอยู่ มันมีกิเลสของเรา กิเลสมันเป็นอนุสัยนอนเนื่องมา คิดอย่างไรมันก็เป็นกิเลส คิดธรรมะของพระพุทธเจ้านี้แหละ เหมือนกับเราไปดูเงินของคนอื่น บัญชีเขานี้เป็นแสนๆ ล้าน อู้ฮู เงินเขานั่นเลย เราเห็นแล้วก็ตื่นเต้น อู้ฮู เงินขนาดนี้เขี้ยวหรือ? เราไม่มีสติสังขาร

นี่ก็เหมือนกัน ไปตรีกธรรมะของพระพุทธเจ้า ตรีกธรรมๆ ตรีกในธรรมะ โอ๊ย ธรรมะว่างๆ มันเป็นสมบัติของพระพุทธเจ้าทั้งนั้นเลย สมบัติของตัวไม่มีซักสิ่งหนึ่ง สมบัติของตัวอยู่ที่ไหน? ถ้าสมบัติของตัวอยู่มันต้องแก้กิเลสได้สิ นี่เวลาตรีกธรรมะของพระพุทธเจ้าก็ตรีกธรรมะ นี่ธรรมะเจริญ ศาสนาเจริญ อู้ฮู ศาสนาเจริญมันเจริญที่วัตถุ มันเจริญที่คน มันไม่ได้เจริญที่ใจ ถ้าเจริญที่ใจมันถึงเป็นอริยมุข

ภูมิความเป็นจริงของใจ มันต้องมีมรรคญาณเข้ามาทำลายมัน ทำลายกิเลสตัวนี้ ถ้าทำลายกิเลสนี้ออกไปจากใจแล้ว อะไรจะมีค่ากับตรงนี้ แก้ว แหวน เงิน ทอง มันเป็นแค่ธาตุนะ สิ่งต่างๆ มันเป็นโลกธรรม ๘ โลกธรรม ๘ สรรเสริญนินทา มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ เสื่อม

หมด ไม่มีอะไรคงที่เลย แต่ใจดวงนี้ถ้ามันชำระสะอาดขึ้นมาแล้ว มันจะมีอะไรมีคุณค่าเท่านี้? แล้วมันอยู่ที่ไหน?

นี่ศาสนาพุทธศาสนาแห่งปัญญา ศาสนาพุทธสอนเข้ามาจากภายใน ภายในอยู่ที่ไหน? ภายในก็พูดกันไปภายในๆ ไม่ใช่ภายใน มันเป็นเงา เวลาบอกว้างๆ ว่างๆ นี่เงาทั้งนั้น อากาของใจไม่ใช่ใจ มันเป็นความรู้สึก มันเป็นความคิด ความคิดที่มันฟุ้งซ่าน แล้วความคิดที่มันดับลงเฉยๆ นี่ว่างๆ ว่างๆ แล้วตัวใจมันรู้ที่ไหน? ตัวที่รู้ว่าว้างมันคือใคร? ใครรู้ว่าว้าง ใครรู้ว่าทุกข์ ใครรู้ว่าสุข ใครรู้ว่าเจ็บปวด ใครรู้ว่าสุขสบาย ไอ้ตัวนี้มันอยู่ที่ไหน? เพราะมันไม่มีการกระทำมัน เป็นไปไม่ได้หรอก

ถ้ามันจะเป็นไปได้ เห็นไหม นี่เวลาพุทธธรรมนี้ อยู่ รุนแรง อยู่ กระโชก โชกฮาก อย่างนี้ มันกิเลส แล้วเวลากิเลสมันเหยียบหัวทำไมไม่พูดถึงมันบ้างล่ะ? เวลามันออกมาด้วยคุณธรรม คุณธรรมที่มันออกมานี้มันออกมาจากใจ เหมือนกับเราเห็นคนที่มันประสบอันตรายอยู่ที่นี่ เราจะช่วยเขา เราจะไปลูบหน้าลูบหลังอยู่มันไม่ฟังมึงหรอก กิเลสมันหัวเราะเยาะด้วย เวลาฟังธรรมนะ อ้าว อาจารย์ก็เทศน์มาสิ สอนผมสิ แล้วก็ปิดหัวไว้ ปิดหัวใจไว้ ทิฐิมานะมาปิดหัวใจมันไว้ แล้วก็บอกให้แสดงธรรมมาสิ

นี่ใจมันเอากิเลสไปตรึกในธรรม กิเลสทั้งนั้น หลอกหลวง กะล่อน ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา มันจะเป็นความจริง เราตัวเอง สันทิฎฐิโก เป็นปัจเจกตั้งในหัวใจเรานะ ธรรมมันเป็นจริงๆ แล้วมันทำขึ้นมาที่มันออกมาจากใจนะ มันเหมือนเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะรู้สัตว์ขันธ์ สัตว์ เห็นไหม นี่ตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้วจะสอนใครได้หนอ? จะสอนใครได้หนอ? มันลึกลับมหัศจรรย์มาก แต่ไม่สุดวิสัยของมนุษย์

เพราะอะไร? มันจะลึกลับแค่ไหนมันก็อยู่ในหัวใจของเรานั้นแหละ มันจะลึกลับแค่ไหน มันก็ออกมาจากใจเรานั้นแหละ ความคิดคิดคิดชั่วมันก็ออกมาจากใจนั้นแหละ แต่เราไม่มีกำลังเหนียวรั้งมัน เราไม่มีกำลังที่จะเหนียวรั้งความคิดที่ผิด ความคิดที่เอาเราไปในสิ่งที่อยู่กับโลก นี่เรายังยังมันไม่ได้ แต่เวลาทำความสะอาดขึ้นไปแล้ว มันจะเกิดขึ้นมาอย่างไรเรารู้ทันๆ รู้ทันนะ เวลากิเลสมันขาดแล้วไม่ใช่รู้ทัน มันไม่มี มันเกิดอีกไม่ได้เลยไม่ใช่รู้ทัน มันเกิดไม่ได้ มันเกิดจากสิ่งนั้นไม่ได้

สิ่งที่เห็นใจ เห็นไหม คุณครูในวงการแพทย์ ถ้ามันมีเชื้อโรคอยู่มันก็แสดงอาการแน่นอน คนเรานี้ถ้ามันมีเชื้อโรค ถึงเวลาแล้วมันต้องแสดงอาการออกมาเป็นโรคของมัน แล้วมันไม่มีเชื้อ ไม่มีอะไรเลย แล้วมันจะเป็นโรคได้อย่างไร? จิตที่ไม่มีกิเลสมันจะแสดงออกมาเป็นกิเลสได้อย่างไร? แต่กิริยานี้มันเรื่องธรรมชาติ เวลาฝนตกแดดออกมันเป็นธรรมชาติของมัน ฝนมันจะตก แดดมันจะออก มันต้องมีฟ้าร้องฝนตกเป็นธรรมดา แต่ฝนที่น้ำฝนนั้น

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่มันออกมาจากธรรมที่มันจะรุนแรง มันจะนิมนวลขนาดไหน มันเป็นจิตนิสัยนะ คุณน้ำตกกับน้ำในที่ราบมันต่างกัน น้ำตกมันต้องมีความรุนแรง เห็นไหม น้ำไหลไปในที่ราบมันก็นิ่งเป็นธรรมดา มันเป็นเรื่องของธรรมดานะ นี่มันเป็นกิริยา แต่ผลของน้ำที่จะใช้ประโยชน์อันนั้น ธรรมที่ออกมาจากใจ ถ้ามันเป็นความจริงนะมันออกมานี้ไม่ใช่เสียงเลย

นี่ธรรมะๆ ถ้าฟังเสียงนะเราฟังเสียงจากคลื่นวิทยุก็ได้ แต่ถ้ามันเป็นเสียงออกมาจากใจ ถ้าใจมันมีธรรมนะ มันไม่ใช่เสียงเปล่าๆ มันมีคุณธรรม มันมีความรู้จริง เหมือนยาที่มันมีคุณภาพกับยาหม้ออายุ ยาที่ไม่มีคุณภาพ ยาที่ใช้ประโยชน์ไม่ได้ เหมือนกัน ฟังธรรมเขาฟังธรรมกันอย่างนี้ ฟังธรรมถ้ามันเป็นธรรมจริงแล้วมันซึมเข้าไปในหัวใจใจ เพราะกิเลสมันอยู่ที่ใจ แต่มรรยาท พุศสะเทือนใจไม่ได้มันเสียมรรยาท แล้วกิเลสมันจี้ห้วงมึนมันนัมนมันเป็นมรรยาทอะไร?

ธรรมะคือการชำระกิเลส ธรรมะ เห็นไหม ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วหายากมาก เพราะสิ่งที่มันจะหาหัวใจอย่างนี้มันหาได้ยาก เราถึงต้องประพฤติปฏิบัติ นี่หาได้ยากใช่ไหม? ใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง ใจของเรามันโดนปกคลุมไปด้วยอวิชชา อวิชชาคือความไม่รู้จริง รู้แต่สิ่งที่มันอยากให้เรารู้ แต่สิ่งที่มันเป็นคุณประโยชน์มันไม่ยอมให้เรารู้ เพราะอะไร? เพราะจะไปฆ่ามัน เพราะกิเลสอาศัยหัวใจของสัตว์โลกเป็นที่อาศัย มันอาศัยในหัวใจเรา แล้วเราจะไปทำลายมันนะ

กิเลสเป็นเรา ทุกอย่างเป็นเรา พอเป็นเรา เราทำอะไรไม่ได้เลยข่าอ่อน แต่ถ้าไม่ใช่เรา เรามีโอกาสแก้ไข เรามีความต่อสู้ เราจะเข้มแข็ง เราเข้มแข็งขึ้นมา เข้มแข็งนี้เดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา ย้อนกลับมาในหัวใจ ทำใจเราให้สะอาดนะ เห็นไหม นี่ธรรมะคุ้มครองโลก โลกนอกโลกใน ถ้าโลกในสะอาดแล้วนะ ธรรมะคุ้มครองที่นี่ ใจเป็นธรรมทั้งดวงนะ หนึ่งเดียวเท่านั้น เอโก รัมโม หนึ่งไม่มีสองคือจิตที่พ้นจากกิเลสเท่านั้น เอวัง